

## Täysistunto

**Torstai 29.9.2022 klo 15.59—18.18**

### **2.3. Suullinen kysymys varautumisesta Venäjän aggression laajenemiseen (Päivi Räsänen kd)**

Suullinen kysymys SKT 146/2022 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Puhemies Matti Vanhanen:** Edustaja Räsänen.

*Keskustelu*

**16.19 Päivi Räsänen kd:** Arvoisa herra puhemies! Nämä Venäjän aggressiot tulevat yhä lähemmäs tavallista suomalaista, ja tämä Itämereen kohdistunut sabotaasi herättää tietysti suurta huolta myös siitä, että kyseessä näyttää olevan todellakin ihan terroriteko, joka täyttää terroriteon ehdot ja jolla pyritään aiheuttamaan pelkoa ja kenties vaikuttamaan päätöksentekoon. On aika merkivistä, että myös Venäjän turvallisuuspalvelu FSB ilmoitti tutkivansa tätä terroristisena tekona, ja tämä herättää tietysti sen kysymyksen ja vaihtoehdon, että voitaisiinko tätä tekoa käyttää Mainilan laukausten tapaan syynä käynnistää erikoisoperaatioita. Kun hallitus nyt monella tavalla varautuu tähän tilanteeseen, niin oletteko ottaneet tätä huomioon?

**Puhemies Matti Vanhanen:** Ulkoministeri Haavisto.

**16.20 Ulkoministeri Pekka Haavisto** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansainvälinen reaktio on ollut hyvin jyrkkä näihin toimiin Itämerellä — kuka niiden takana nyt sitten onkin. Selvitykset ovat menossa, Tanska ja Ruotsi tekevät rikosselvityksiä näistä tapahtumista. On mahdollista, että koko putki on tehty käyttökelvottomaksi näillä toimenpiteillä. Selvästi tuhojen mittaluokka on sellainen, että takana on hyvin todennäköisesti valtiollinen toimija. Tutkimukset sitten varmasti selvittävät, mistä ilmansuunnasta nämä toimijat löytyvät.

On erittäin tärkeää, että EU on reagoinut yhdessä, ja Suomi on ollut mukana myöskin Naton reaktiossa tätä vastaan. Ja kuten täällä aikaisemmin todettiin, tähän liittyy myös kysymys siitä, mitä muita infrastruktuurihankkeita ja -laitteita voidaan uhata vastaavilla menetelmillä, ja sen vuoksi myöskin Suomi on tehostanut valvontaa, kuten ministeri Saarikko totesi.

**Puhemies Matti Vanhanen:** Edustaja Rantanen, Mari.

**16.21 Mari Rantanen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on todella päästy siihen tilanteeseen, että kansainvälisten suhteiden perusteella näitä turistiksiusmeja

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 101/2022 vp

on rajoitettu, mutta samalla se tekee tilanteen vähän riskialttiiksi sen suhteen, että sitten esimerkiksi Venäjältä tullaankin hakemaan täältä turvapaikkaa.

Nythän tämän päivän tiedotustilaisuudessa myös on nostanut esiin sen ongelman, että turistiviisumeilla aikaisemmin on tultu ja on voitu tehdä tämmöisiä sabotaaseja, mutta nyt jatkossa aivan yhtä hyvin voidaan tulla turvapaikanhakijoina. Kuten tässä äsken jo ker-  
ran kysyttiin, kysyisin nyt: Onko teillä valmius sulkea itäraja tämän rajavartiolaiton 16 §:n perusteella? Pääministeri Marin sanoi äsken, että kyllä on, jos sellainen arvio annetaan, mutta tänään ministeri Mikkonen on antanut Iltalehdelle haastattelun, jossa hän pikemmin-  
kin tuo esiin, että otamme kaikki vastaan ja panostamme siihen turvapaikanhakijoiden vas-  
taanottoon. Kummin nyt on, onko teillä valmius sulkea itäraja vai ei? [Leena Meri: Se olisi kyllä hyvä tietää!]

**Puhemies Matti Vanhanen:** Ministeri Mikkonen.

**16.22 Sisäministeri Krista Mikkonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tur-  
vallisuustilanne on todellakin muuttunut viime aikoina, ja ymmärrän hyvin, että nämä asiat huolestuttavat ihmisiä, ja sen takia meidän turvallisuusviranomaiset tekevät koko ajan työ-  
tä. He ovat hyvin valmistautuneet ja varautuneet erilaisiin tilanteisiin ja myös seuraavat ti-  
lannetta hyvin tarkasti, ja kuten täällä ministeri Saarikko kertoi, näitä erilaisia tilanteita  
myös harjoitellaan yhdessä eri viranomaisten kanssa. [Vilhelm Junnila: Vastaus!] On ai-  
van selvää, että jos me olemme sellaisessa tilanteessa, että meillä on vakava uhka kansal-  
liselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle, niin silloin meillä on keinoja, mitä ottaa  
käyttöön, [Juha Mäenpää: Eikö nyt ole?] ja tämä rajavartiolaiton laki on yksi, mutta täytyy huo-  
mata, että näitä keinoja pitää tehdä aina suhteessa siihen tilanteeseen. Meillä jatkuvasti tur-  
vallisuusviranomaiset valvovat tilannetta ja antavat meille arviota, miten mihinkin tulee  
reagoida. Meidän täytyy muistaa, että silloin kun me käytämme erilaisia keinoja, niitten to-  
della täytyy pohjautua siihen kulloinkin olevaan tilanteeseen, emmekä voi myöskään yli-  
reagoida asioihin. [Vasemmalta: Oikein!]

**Puhemies Matti Vanhanen:** Edustaja Häkkänen.

**16.23 Antti Häkkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ulko- ja turvalli-  
suuspoliittinen tilanne on muuttunut tällä viikollakin jännitteisemmäksi: kaasuputkea rä-  
jähtää, ja Venäjällä sisäiset levottomuudet kasvavat. Se tietysti johtaa siihen, että Suomen  
valtiojohto — eduskunta, hallitus, presidentti — joutuvat olemaan yhä enemmän hereillä ja  
yhä enemmän varautumaan itse asiassa sellaisiin uhkiin, jotka näyttävät täysin epäto-  
dennäköisiltä. Ja tämä rajaturvallisuus liittyy juuri tähän.

Nyt hallitus on tehnyt päätöksiä, joilla julkisuudessa olevien tietojen mukaan noin 30  
prosenttia vähennetään rajanylityksiä Venäjältä Suomeen — julkisuudessa olevien tieto-  
jen mukaan. Edelleen jää siis turvapaikanhakuoikeus, jolla itse asiassa aika rajattomastikin  
voi tulla Suomen alueelle ehkä vuoden tai parikin kestäväan turvapaikkaprosessiin. Voi-  
daan puhua ison maan väestöliikkeistä eli kymmenistä tuhansista ihmisistä. Nyt kysyn pää-  
ministeriltä: kun olette tehneet tänään ratkaisuja kansainvälisen mainehaitan perusteella,  
niin näettekö, että tähän liittyy kansallisen turvallisuuden kannalta riskejä, jos näin isot  
väestömäärät ovat liikkeellä?

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 101/2022 vp

**Puhemies Matti Vanhanen:** Pääministeri Marin.

16.25 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme tänään tehneet valtioneuvostossa periaatepäätöksen, jolla tätä viisumikysymystä voidaan ratkoa. Myös Baltiassa, Puolassa edelleen on rajan yli liikennettä erilaisin poikkeusperustein, ja aivan yhtä lailla tässä Suomen periaatepäätöksessä on poikkeuksia, esimerkiksi perhesyyt, joiden kautta voi edelleen Suomeen tulla. Me tarkkailemme tätä turvallisuustilannetta erittäin tarkasti. Me suhtaudumme siihen vakavasti. Me olemme valmiita lisätoimenpiteisiin, mikäli turvallisuusviranomaiset niin arvioivat. Tällä hetkellä turvallisuusviranomaiset eivät ole antaneet hallitukselle sellaista arviota, että meihin kohdistuisi tällainen vakava uhka, vakava vaara, jonka perusteella esimerkiksi tuota rajalakia voitaisiin käyttää. Mutta mikäli tällainen arvio annetaan, hallitus on kyllä heti valmiudessa toimimaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.